

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ที่ ๑๖/๒๕๖๓

เรื่อง แนวปฏิบัติทางการบัญชี

เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชียังต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการประชุมครั้งที่ ๖๑ (๒/๒๕๖๓) เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

จักรกฤษณ์ พาราพันธกุล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

แนวปฏิบัติทางการบัญชี

เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ความเป็นมา

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้ COVID-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563 โดยสถานการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มลุกลามและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และมีรายงานอย่างต่อเนื่องถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคที่กระจายไปอย่างรวดเร็วในภูมิภาคต่างๆ ของโลก รวมถึงประเทศไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อตลาดการเงินของโลก และการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการ แต่เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวยังมีความไม่แน่นอนในระดับสูงมาก จึงอาจส่งผลให้ฝ่ายบริหารของกิจการต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมาก และไม่สามารถระบุหรือคาดการณ์ผลกระทบที่อาจมีต่องบการเงินของกิจการได้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เห็นควรให้ออกแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19

วัตถุประสงค์

แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อเป็นมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจาก COVID-19
- เพื่อลดผลกระทบในบางเรื่องเท่านั้นจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่า ยุติธรรม มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น และแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัย
- เพื่อให้เกิดความชัดเจนในวิธีปฏิบัติทางบัญชีในช่วงเวลาที่ยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าว

ขอบเขต

1. แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้ให้เป็นทางเลือกสำหรับทุกกิจการที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (กิจการ) เว้นแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลของกิจการนั้นมีการระบุไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชี

2. กิจการที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวและต้องจัดทำงบการเงินในช่วงเวลาที่ COVID-19 ยังคงอยู่ในสถานการณ์ความไม่แน่นอนสูง ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน อาจเป็นผลให้ฝ่ายบริหารของกิจการต้องใช้ดุลพินิจมากในการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การกลับรายการสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี การวัดมูลค่ายุติธรรม การต่ออายุของสินทรัพย์ และการประมาณการหนี้สิน เนื่องจากอาจมีข้อมูลไม่เพียงพอต่อการประมาณการ วัดมูลค่าและรับรู้รายการ ดังนั้น แนวปฏิบัติทางการบัญชีจึงให้มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวแก่กิจการ ดังนี้

การวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยวิธีอย่างง่ายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน หรือแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัย

- 2.1 หากกิจการเลือกใช้วิธีการอย่างง่ายในการวัดมูลค่าของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น กิจการสามารถเลือกที่จะไม่ต้องนำข้อมูลที่มีการคาดการณ์ไปในอนาคต (Forward-looking information) มาใช้ในการวัดมูลค่าของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น กิจการสามารถใช้ข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตในอดีต (Historical credit loss) หรือวิธีอื่นที่ให้ผลลัพธ์ใกล้เคียงกันประกอบกับดุลพินิจของผู้บริหารในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากข้อมูลที่มีและหาได้โดยไม่ใช้ความพยายามหรือต้นทุนที่สูงเกินไปมาใช้ในการตั้งสำรอง ทั้งนี้ กิจการยังต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน หรือแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัย ในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง

การวัดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน หรือแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัย

- 2.2 กิจการสามารถเลือกที่จะวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 ทั้งนี้ ในการวัดมูลค่ายุติธรรมอาจให้พิจารณาตามย่อหน้าที่ ข5.2.3 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9

เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน อย่างไรก็ตาม กิจการยังต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน หรือแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัยในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง

การวัดมูลค่ายุติธรรมสำหรับรายการสินทรัพย์ทางการเงิน และสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม

2.3 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินเฉพาะที่เป็นตราสารหนี้ตามนิยามของตราสารหนี้ที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ในการวัดมูลค่ายุติธรรมตามข้อมูลระดับ 2 หรือ ข้อมูลระดับ 3 กิจการสามารถพิจารณาให้นำหน้าของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ COVID-19 เป็นน้ำหนักที่น้อยในเทคนิคการประเมินมูลค่ายุติธรรม อย่างไรก็ตาม กิจการยังต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรมในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.4 ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน เช่น ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน เป็นต้น กิจการสามารถเลือกที่จะไม่นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ COVID-19 ที่อาจจะกระทบต่อการพยากรณ์ทางการเงินในอนาคตใช้ประกอบเทคนิคการวัดมูลค่ายุติธรรมที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม กิจการยังต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรมในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง

การเปลี่ยนแปลงสัญญาเช่า ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า

2.5 ในกรณีที่กิจการในฐานะผู้เช่า (ผู้เช่า) ได้รับการลดค่าเช่าตามสัญญาเช่าจากผู้ให้เช่า เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ผู้เช่าสามารถเลือกที่จะไม่ต้องนำการลดค่าเช่าดังกล่าวมาถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสัญญาเช่า โดยเมื่อกิจการเลือกตามทางเลือกดังกล่าวแล้วกิจการต้องถือปฏิบัติกับทุกสัญญาที่ได้รับการลดค่าเช่า เมื่อผู้เช่าได้รับการยืนยันการลดค่าเช่าเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทยอยปรับลดหนี้สินตามสัญญาเช่าที่ครบกำหนดแต่ละงวดตามสัดส่วนที่ได้ส่วนลดตลอดช่วงเวลาที่ได้รับการลดค่าเช่าตามที่คำนวณไว้เดิมตามจำนวนงวดที่ได้รับการลดค่าเช่านั้นพร้อมทั้งกลับรายการค่าเสื่อมราคาจากสินทรัพย์สิทธิการใช้และดอกเบี้ยจากหนี้สินตามสัญญาเช่าที่ยังคงรับรู้ในแต่ละงวดตามสัดส่วนของค่าเช่าที่ลดลง และบันทึกผลต่างที่เกิดขึ้นในกำไรหรือขาดทุน ให้ผู้เช่าปรับลดมูลค่าหนี้สินตามสัญญาเช่า โดยไม่ต้องปรับปรุงมูลค่าสินทรัพย์สิทธิการใช้และวัดมูลค่าหนี้สินตามสัญญาเช่าทั้งหมดใหม่โดยข้อกำหนดนี้จำกัด

เฉพาะด้านผู้เช่าเท่านั้น ทั้งนี้ กิจการทั้งด้านผู้เช่า และด้านผู้ให้เช่ายังต้องปฏิบัติตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า ในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง

การกลับรายการสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้

2.6 กิจการสามารถเลือกที่จะไม่นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ COVID-19 ที่มีความไม่แน่นอนซึ่งอาจกระทบต่อการประมาณการกำไรทางภาษีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมาเป็น ข้อมูลในการประมาณการความเพียงพอของกำไรทางภาษีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อที่จะ ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี แต่กิจการยังต้องทบทวนมูลค่าตาม บัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ ทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงาน และ กิจการต้องลดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีลง เมื่อเห็นว่าไม่มี ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ทั้งนี้ กิจการยังต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ ในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง

การประเมินข้อบ่งชี้การด้อยค่าของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์

2.7 สถานการณ์ COVID-19 เป็นสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูง กิจการสามารถเลือก ที่จะไม่นำสถานการณ์ COVID-19 มาถือเป็นข้อบ่งชี้การด้อยค่า ตามมาตรฐาน การบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ ทั้งนี้ กิจการยังต้องปฏิบัติตาม มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ ในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกิจการยังต้องพิจารณาข้อบ่งชี้การด้อยค่า และการทดสอบด้อยค่าของสินทรัพย์ ที่เกิดจากสถานการณ์อื่น ๆ นอกเหนือจากสถานการณ์ COVID-19

2.8 ในการทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยม สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการใช้ประโยชน์ ไม่ทราบแน่นอน หรือสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ยังไม่พร้อมใช้งานเป็นประจำทุกปีซึ่งกิจการ อาจดำเนินการในช่วงเวลาใดของปีก็ได้ นั้น กิจการสามารถเลือกที่จะไม่นำข้อมูล จากสถานการณ์ COVID-19 ที่อาจจะกระทบต่อการพยากรณ์ทางการเงินในอนาคตมา ใช้ประกอบการทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยม สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการใช้ ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน หรือสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ยังไม่พร้อมใช้งาน อย่างไรก็ตาม กิจการยังต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ ในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกิจการยังต้องพิจารณาปัจจัยอื่นในการทดสอบด้อยค่า ค่าความนิยม สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน หรือสินทรัพย์ ไม่มีตัวตนที่ยังไม่พร้อมใช้งาน นอกเหนือจากสถานการณ์ COVID-19

การประมาณการหนี้สิน ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สิน
ที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

- 2.9 สถานการณ์ COVID-19 เป็นสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูง กิจการสามารถเลือก
ที่จะไม่นำสถานการณ์ COVID-19 มาพิจารณาเป็นเหตุการณ์ที่มีผลทำให้เกิด
ภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต ทั้งนี้ กิจการยังต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน
การบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ใน
เรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. หากกิจการเลือกใช้มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีใด
ตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทางเลือกดังกล่าว
ข้อเท็จจริง และสถานการณ์ที่กิจการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้ในหมายเหตุ
ประกอบงบการเงิน รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินทุกฉบับ
ที่เกี่ยวข้อง

วันถือปฏิบัติ

4. แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้เป็นมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชี
สำหรับการจัดทำงบการเงินที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีรอบระยะเวลา
รายงานสิ้นสุดภายในช่วงเวลาระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563